

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра
економіки

міжнародної

Курсова робота з дисципліни ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ ПО 21 Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Міжнародна економіка
Статус дисципліни	Обов'язкова, професійного циклу
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	4 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	1 кредит (30 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/Schedules/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Олена Корогодова, korohodova.olena@l11.kpi.ua Практичні: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Олена Корогодова, korohodova.olena@l11.kpi.ua
Розміщення курсу	Google Workspace for Education Fundamentals

1. Опис освітнього компонента, його мета, предмет вивчення та результати навчання

Освітній компонент Курсова робота з навчальної дисципліни «Транснаціональні корпорації» ПО 21 передбачає ґрунтовне вивчення теоретичних та прикладних аспектів організації та функціонування транснаціональних компаній (ТНК), а також транснаціонального виробництва та обігу в умовах глобальної економіки. Суттєве значення надається аналізу сучасних тенденцій та форм транснаціоналізації у сферах виробництва та послуг. Розглядаються основні складові економічного механізму та структура фінансування діяльності ТНК. **Для практичного втілення набутих знань та реалізації практичних ідей і теоретичних навичок студентами, навчальними планами підготовки фахівців за спеціалізацією «Міжнародна економіка» передбачена курсова робота з дисципліни «Транснаціональні корпорації».**

Метою курсової роботи є формування здатностей до аналізу діяльності сучасних транснаціональних корпорацій (ТНК), а також практичних навичок щодо визначення економічного механізму їхнього функціонування, пріоритетів і проблем розвитку в умовах глобалізації.

Основні завдання навчальної дисципліни. Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ. Економічних закономірностей функціонування транснаціональних корпорацій; практики наднаціонального регулювання діяльності транснаціональних корпорацій; інтересів та потреб господарських суб'єктів транснаціонального типу з іншими суб'єктами та країнами світу, а також:

- сутності ТНК, змісту і масштабів їх діяльності;
- еволюції організаційних структур ТНК;
- специфіки розроблення і реалізації глобальної стратегії ТНК;
- методів дослідження виробничо-комерційної діяльності ТНК;
- факторів впливу на розвиток об'єднань підприємств.

УМІННЯ. Аналізувати стан та тенденції розвитку транснаціональних корпорацій, оцінювати їхній вплив на національні економіки країн та світові економічні процеси, визначати рівень їхньої взаємодії із державами світу, а також:

- володіти основними категоріями та поняттями;
- узагальнювати інформацію про новітні явища і процеси, що відбуваються в міжнародній економічній системі, та обґрунтовувати стратегії діяльності її суб'єктів у глобальному середовищі;

- аналізувати економічні явища та процеси у сфері транснаціоналізації виробничо-комерційної діяльності підприємств, а також особливостей їх впливу на глобальні економічні процеси;
- застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень щодо діяльності корпорацій;
- проводити аналіз функціонування та розвитку ТНК, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності;
- аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин ТНК;
- розраховувати показники, які характеризують результати діяльності ТНК;
- аналізувати процеси державного та ринкового регулювання діяльності ТНК;
- використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з питань діяльності ТНК;
- виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ спричинених діяльністю ТНК з урахуванням ризиків та можливих наслідків;
- використовувати отримані результати економічних досліджень на практиці;
- розробляти стратегії диверсифікації діяльності транснаціональної корпорації, стратегії виходу на нові ринки, стратегії інноваційної діяльності та розвитку.

Метою освітнього компоненту є формування у студентів компетентностей:

→ фахових:

ФК 4 Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК 8 Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

ФК 11 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

ФК 13 Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

→ а також програмних результатів навчання:

ПРН 5 Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 16 Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17 Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 23 Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент ПО 21 Курсова робота з транснаціональних корпорацій інтегрує знання з інших освітніх компонентів.

Пререквізити. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця зазначеній навчальній дисципліні передують ПО 20 Транснаціональні корпорації

ПО 21 Курсова робота з транснаціональних корпорацій слугує засобом формування у студентів системного осмислення функціонування транснаціонального капіталу, що сприятиме більш зваженому та обґрунтованому виконанню аналітичної частини дипломної роботи.

3. Зміст освітнього компоненту

Курсова робота є індивідуальним завданням з дисципліни «Транснаціональні корпорації». Робота над курсовою роботою передбачає її системне виконання, що включає:

1. Вибір бази дослідження, на прикладі якої буде виконуватись курсова робота.
2. Вибір та затвердження теми курсової роботи.
2. Складання плану та завдання курсової роботи, його погодження та затвердження з керівником.
3. Пошук і вивчення необхідної літератури (наукові та інформаційні джерела, аналітичні огляди, бази даних, статистичні бази даних).
4. Формування інформаційної (практичної) бази для виконання курсової роботи.

5. Проведення дослідження, виконання необхідних розрахунків, обґрунтування рекомендацій щодо вирішення поставлених завдань.
6. Оформлення пояснювальної записки курсової роботи.
7. захист курсової роботи.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2016. – 208 с. – Бібліогр. : с. 180 – 100 пр. ISBN 978-966-622-804-1
2. Transnational Corporations : Educational textbook / S. V. Voitko, O. A. Gavrysh, O. O. Korohodova, T. E. Moiseienko. – Kyiv : Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, Publishing House "Polytechnica", 2020. – 202 p. – Bibliogr.: p. 178. ISBN 978-966-000-000-0
3. Транснаціональні корпорації: курсова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка» освітнього ступеня бакалавр за денною формою навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,913 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 50 с. – Назва з екрана. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/27971>
4. Транснаціональні корпорації: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», освітньої програми «Міжнародна економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Моїсеєнко Т. Є. – Електронні текстові дані (1 файл: 21 МБ). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 225 с. – Назва з екрана. Доступ :
5. Транснаціональні корпорації [Електронний ресурс]: українсько-англійсько-російський словник основних термінів з дисципліни [«Транснаціональні корпорації»] / НТУУ «КПІ» ; уклад. С. В. Войтко, О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 618 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. – 30 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/10658>
6. Транснаціональні корпорації. Українсько-англійсько-польський словник основних термінів [Електронний ресурс] Уклад.: Сергій Войтко, Олена Корогодова, Magdalena Maciaszczyk, Magdalena Rzemieniak. Електронні текстові дані 27.(1 файл: 280 Кбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 37 с. Рекомендовано до видання Вченою радою факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол No 6 від 27.01.2020р.) – Назва з екрана. – Доступ : <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32810>

Додаткова література (монографії, статті, документи):

1. Войтко С. В. Управління розвитком наукомістких виробництв : монографія / С. В. Войтко // – К.: ВПІ «Політехніка», 2012. – 280 с.
2. Моїсеєнко Т. Ресурсне забезпечення інноваційної діяльності підприємств : моногр. / Т. Є. Моїсеєнко, С. В. Войтко. – К. : Вид-во Альфа Реклама, 2014. – 160 с.
3. Рогач О. І. Транснаціональні корпорації та експорт нових індустриальних країн Азії : моногр. / О. І. Рогач, В. В. Косьміна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 255 с.
4. Моїсеєнко Т. Є., Корогодова О. О. Принципи функціонування складних управлінських систем на прикладі транснаціональних компаній в умовах циркулярної економіки на засадах Індустрії 4.0. / Т. Є. Моїсеєнко, О. О. Корогодова // Підприємництво та інновації: наук. - практ. журнал: Київ, 2019 р. - № 7. - с. 85-91. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/7.14>
5. Моїсеєнко Т. Є. Особливості побудови організаційних структур у процесно-орієнтованих організаціях / Т. Є. Моїсеєнко // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2013. – № 3. – с. 98 – 108.
6. Корогодова О. О. Вплив інноваційних транснаціональних структур на країни, що розвиваються, в умовах Індустрії 4.0. Підприємництво та інновації. 2018. №. 6. С. 125- 129. – Назва з екрана. – Доступ : URL: <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/155>
7. Заїнчковська, М. і Корогодова, О. (2019) «ВПЛИВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ НА РОЗВИТОК ЕМЕРДЖЕНТНИХ ЕКОНОМІК (НА ПРИКЛАДІ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЇ)», Підприємництво та інновації, (8), с. 34-39. doi: 10.37320/2415-3583/8.5.
8. Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є., Глущенко Я. І., Черненко Н. О. Відносини власності як ключовий індикатор формування інвестиційної привабливості в умовах Next Normality та Індустрії 4.0 <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/252850/251610>
9. Chernenko, N., Moiseienko, T., Korohodova, O., & Hlushchenko, Y. (2021). Analysis of mergers and acquisitions between 2009 and 2020 . Revista Galega De Economía, 30(4), 1-18. <https://doi.org/10.15304/rge.30.4.7558>
10. Корогодова О. О., Глущенко Я. І., Шенгер М. І. Податковий менеджмент ТНК в умовах Індустрії 4.0 та Next Normality. Сучасна фінансова політика: проблеми та перспективи»: матеріали ІХ всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 8 грудня 2021р.). Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ. 2021. С.170-175.
11. INTERNATIONAL ECONOMIC PROCESSES OF THE EU TNC RESHORING. Natalya Chernenko, Yaroslava Hlushenko, Tetiana Moiseienko, Olena Korohodova. Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції "Системний аналіз міжнародних економічних відносин", 24-25 червня 2021. Київський інститут міжнародних відносин. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

12. Глущенко, Я., Корогодова, О., Моїсеєнко, Т., Сосновська, О., & Черненко, Н. (2021). ФАКТОРИ КОНСОЛІДАЦІЇ КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ В УМОВАХ ІНДУСТРІЇ 4.0 ТА COVID-19. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 3(38), 4–14. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i38.237414>
13. Корогодова Олена Олександрівна, Харченко Аріна Ігорівна. Управління трудовими ресурсами ТНК в умовах трансформації світового ринку праці під впливом Індустрії 4.0. Збірник наукових праць "Сучасні підходи до управління підприємством", 2021. Рекомендовано до опублікування рішенням ВР ФММ КПІ ім. Ігоря Сікорського (протокол №10 від 31.05.2021 р.). <http://spu.fmm.kpi.ua/issue/archive>
14. Olena Korohodova. Transnational Companies' Product Development In Industry 4.0. № 19 (2021): Економічний вісник НТУУ "КПІ". 2021. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.231168>
15. Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є., Сосновська О. О., Черненко Н. О. Диверсифікація банківської діяльності в умовах фінансової глобалізації на засадах Індустрії 4.0. № 18 (2021): Економічний вісник НТУУ "КПІ". 2021
16. Н. О. Черненко, О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко, Я. І. Глущенко Вплив індустрії 4.0 на інвестиційну діяльність транснаціональних корпорацій Наукові горизонти. Том 23 №10. 2020. с. 68-78 [https://doi.org/10.48077/scihor.23\(10\).2020.68-77](https://doi.org/10.48077/scihor.23(10).2020.68-77)
17. Olena Korohodova, Kateryna Onopriienko, Daniela V. Kuzhel. The interaction of transnational corporations with startups in Industry 4.0. Економічний вісник НТУУ КПІ № 17 (2020). DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.17.2020.216393>
18. Моїсеєнко Т. Є., Корогодова О. О., Глущенко Я. І., Черненко Н. О. Структурні елементи формування і функціонування екосистеми стартапів в умовах четвертої промислової революції. № 11 (2020): Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм» С. 81-88 DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2020-11-09>
19. Моїсеєнко Т.Є., Черненко Н.О., Корогодова О.О. Інноваційне оновлення економіки України за допомогою стартапів в умовах розвитку Індустрії 4.0. Інфраструктура ринку Електронний науково-практичний журнал, випуск 42. с. 97-104. <https://doi.org/10.32843/infrastruct42-16>
20. Л. М. Чех, О. О. Корогодова. Інноваційний розвиток економіки України в умовах Індустрії 4.0 «Актуальні проблеми економіки та управління», 2020 рік, No 14. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/205849> (стаття)
21. Черненко Н. О., Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. Вплив четвертої промислової революції на соціодемографічну основу людства. Бізнес Інформ. 2020. №4. С. 46–56. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-46-56>
22. Корогодова О. О. Управлінські рішення стосовно розробки продукту транснаціональними структурами в умовах Індустрії 4.0. БІЗНЕС, ІННОВАЦІЇ,

МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ: зб. тез доп. I Міжнарод. наук.-практ. конф., 23 квіт. 2020 р. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. – 232 с. 124-126 (тези)

23. Моїсеєнко Т. Є., Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Черненко Н. О. Потенційні можливості України на шляху до формування та розвитку екосистеми стартапів // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2020. - №4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-4-5893>
24. Петрова П. Д., Корогодова О. О. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ / Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах [Електронний ресурс]: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (19 березня 2020 р.). – Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. – 491 с (тези). С. 60-62
25. Орловська К., Корогодова О. О. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНИМ СКЛАДОМ ПЕРСОНАЛУ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах [Електронний ресурс]: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (19 березня 2020 р.). – Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. – 491 с ir.nusta.edu.ua/jsmui/bitstream/doc/4528/1/4344_IR.pdf#page=55 (тези). С. 126-128
26. РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ ФРАНЦІЇ ТМ Роспопчук, ОО Корогодова Актуальні проблеми менеджменту, фінансів та публічного управління в сучасних глобалізаційних процесах [Електронний ресурс]: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (19 березня 2020 р.). – Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. – 491 с (тези). С. 53-56

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Основні етапи виконання курсової роботи

Ефективна організація самостійної роботи студента передбачає планування часу на проведення необхідних видів робіт з урахуванням їхньої послідовності та трудомісткості. Тому для своєчасного виконання курсової роботи необхідно скласти план та графік роботи.

Виконання курсової роботи здійснюється за такими етапами:

- вибір теми роботи;
- вибір бази дослідження;
- складання змісту роботи;
- огляд літератури за темою роботи: фахової (монографій та статей);
- пошук законодавчих та нормативних матеріалів, які мають відношення до тематики дослідження;

- аналіз інформації, що отримано з сайтів транснаціональних компаній та міжнародних наднаціональних організацій;
- обробка теоретичного матеріалу;
- підбір фактологічного та фактичного матеріалу;
- аналіз і обробка фактичного матеріалу;
- написання й оформлення курсової роботи;
- подання роботи на рецензування;
- захист курсової роботи.

При цьому обов'язковим є дотримання студентами орієнтовного графіку виконання курсової роботи (табл. 1)

Таблиця 1

Орієнтовний графік виконання курсової роботи

Тиждень семестру	Назва етапів роботи	Аудитор. навч. час, год.	Навч. час на СРС, год.
2	Вибір і погодження теми, усвідомлення завдання	0, 25	-
3-4	Вибір бази дослідження, підбір та вивчення літератури, збір інформації про підприємство		5,5
5	Виконання розділу 1		7
6	Виконання розділу 2		9
7	Виконання розділу 3		8
8	Подання курсової роботи на перевірку	-	-
9	Захист курсової роботи	0, 25	-
Всього:		0,5	29, 5

Вибір теми роботи. Тема курсової роботи вибирається студентом відповідно до власних інтересів згідно з переліками рекомендованих джерел, представлених у даних методичних рекомендаціях та за погодженням з викладачем.

Тематика робіт повинна мати практичну спрямованість. Студент може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки. Не допускається вибір однієї теми декількома студентами в межах однієї академічної групи.

При виборі теми важливо враховувати наявність попередніх напрацювань з даної тематики при написанні рефератів та інших видів робіт та індивідуальних завдань, власний професійний досвід, а також досвід виступів на наукових та практичних конференціях, форумах, семінарах. Істотну допомогу у виборі теми надають ознайомлення з аналітичними оглядами й статтями в спеціальній періодиці.

Дослідження починається з **вибору проблеми**, яка формується у стислому вигляді як тема. Для прикладних та науково-прикладних тем актуальними визнаються ті, що можуть забезпечити вищі значення показників ефективності діяльності компаній,

організацій та галузей національної економіки, або сприяти використанню позитивного досвіду стратегічних дій урядів зарубіжних країн.

Основними **принципами**, яких мають дотримуватися студенти при написанні курсової роботи, є наступні: математизація, інформатизація, лінгвізація, інженеризація, економізація.

Вибір бази дослідження. База дослідження обирається студентом самостійно з урахуванням кола науково-практичних інтересів.

Складання плану. Планування роботи починається зі складання робочого плану курсової роботи, що являє собою своєрідну наочну схему дослідження. Такий план використовується на перших стадіях роботи, дозволяючи ескізно представити досліджувану проблему в різних варіантах, що істотно полегшує керівнику оцінку загальної композиції й рубрикації майбутньої курсової роботи.

Конкретні кроки з тематики курсової роботи починаються після визначення її мети та змісту, окреслення кола завдань, які мають бути розв'язані. План курсової роботи розкриває її зміст.

Зміст роботи має дати загальне уявлення про напрями дослідження та відображати логічний зв'язок між її окремими складовими частинами. Він включає головні питання, які логічно пов'язані та послідовно розкривають зміст теми курсової роботи.

Огляд літератури за темою роботи. У процесі написання курсової роботи студент має підібрати відповідну наукову літературу та нормативно-інструктивні матеріали з обраної тематики, вивчити та здійснити їх аналіз. При цьому можуть використовуватись бібліографічні каталоги, довідники, реферативні журнали, автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, на основі яких в кінці роботи формується список використаної літератури, а в тексті роботи подаються відповідні посилання.

Базова та додаткова література з курсу, а також корисні інформаційні джерела наводиться в зазначених рекомендаціях. При вивченні літератури за обраною темою використовується не вся викладена в ній інформація, а тільки та, яка має безпосереднє відношення до теми роботи і є найбільш цінною й корисною.

Аналіз і обробка фактичного матеріалу. Для аналізу фактичних статистичних даних студент може використовувати всі відомі йому методи та прийоми обробки інформаційних матеріалів, які є доречними в даному дослідженні.

Для виконання **другої частини курсової роботи** студент знаходить вихідні дані самостійно, використовуючи дані аналітичних звітів транснаціональних компаній обраної країни як бази дослідження, матеріали сайтів міжнародних організацій та наднаціональних угруповань, інформацію у науковій літературі, аналітичних оглядах, статистичних щорічниках тощо.

Написання і оформлення курсової роботи. У процесі написання курсової роботи студент може надавати окремі її частини на перевірку викладачеві для отримання необхідних консультацій та роз'яснень.

Правила оформлення роботи подано нижче.

Подання роботи на рецензування. Після завершення написання курсової роботи, вона підписується виконавцем-студентом із зазначенням позначки про відсутність плагіату в роботі, та подається у встановлений термін на кафедру міжнародної економіки для її реєстрації та подальшої передачі відповідальному викладачу-керівнику роботи. Керівник роботи здійснює рецензування та оцінювання якості виконання роботи, робить висновок щодо допуску її до захисту.

Захист курсової роботи. День і час захисту курсової роботи визначає викладач-керівник згідно з графіком навчального процесу. Для розкриття змісту курсової роботи студенту надається 5-7 хвилин. Для захисту роботи студент складає тези виступу, оформлює ілюстративний матеріал, готується до відповідей на запитання.

У виступі студент має представити мету, завдання, описати проблемну ситуацію, навести результати проведеного дослідження, надати обґрунтовані висновки та пропозиції щодо вирішення проблеми. Захист курсової роботи оцінюється за критеріями, передбаченими силабусом. По закінченні заслуховування студента виставляється оцінка, яка формується як сума балів за виконання та захист курсової роботи.

Склад, обсяг та структура курсової роботи докладно розписано у навчально-методичному посібнику:

Транснаціональні корпорації: курсова робота [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка» освітнього ступеня бакалавр за денною формою навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко. – Електронні текстові дані (1 файл: 794,07 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 50 с. – Назва з екрана. Детальніше дивиться за посиланням: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27971>

Політика та контроль

б. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методика вивчення освітнього компоненту ПО 21 Курсова робота з транснаціональних корпорацій ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми ПО 20 Транснаціональні корпорації на практичних заняттях, виконання індивідуального завдання у вигляді курсової роботи, а також самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу з інформаційних джерел.

Самостійна робота студентів в ході навчання дисципліни «Транснаціональні корпорації» проводиться за такими формами:

– опрацювання лекційного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;

– написання курсової роботи.

Вказівки про написання та порядок захисту курсової роботи

Наукові керівники зобов'язані впродовж періоду підготовки курсової роботи здійснювати наступне:

- консультувати студентів стосовно вибору тематики курсової роботи;
- пропонувати назви тем окремих розділів;
- рекомендувати літературу з обраної теми;
- надавати поради стосовно підготовки окремих, складних частин курсової роботи;
- контролювати проходження етапів підготовки курсової роботи;
- надавати поради відносно підвищення рівня змістовності курсової роботи;
- контролювати рівень якості оформлення тексту курсової роботи;
- надавати якісну характеристику курсової роботи напередодні захисту.

Можливість консультування з викладачем доступна за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери). Спілкування з викладачем проводиться під час лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни ПО 20 Транснаціональні корпорації, через електронний кампус, електронну пошту, сервіс хмарних технологій Google Drive у середовищі Google Workspace for Education Fundamentals, а також через Telegram.

Захист курсової роботи має відбуватися у визначений викладачем час. Орієнтовні витрати часу на процедуру захисту: 5 – 7 хвилин (3 – 5 хвилин доповідь, інше – відповіді на питання комісії).

Доповідь має бути стислою і складатися з наступних складових: актуальність обраної теми; структура роботи (назви розділів); основні висновки по роботі.

Члени комісії, що присутні на захисті, мають право також ставити запитання студенту. Обговорення підсумків захисту проводиться комісією на закритому засіданні. Рішення комісії оголошується Головою комісії після закінчення цього засідання. Результати зазначаються на титульному листі та виставляються у відомість та в залікову книжку.

Оцінка успішності студентів з ПО 21 Курсова робота з транснаціональних корпорацій формується згідно рейтингової системи за 100-бальною шкалою.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Академічна добросовісність. Будь-які прояви академічної недобросовісності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання

академічному плагиату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше за посиланням: https://osvita.kpi.ua/files/downloads/Pologen_pro_plagiat.pdf

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами та здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання у КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/inclusive-education-regulation>

Навчання іноземною мовою. У ході виконання курсової роботи студентам може бути рекомендовано звернутися до англомовних джерел.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Критерії оцінювання курсової роботи

Підсумкова оцінка курсової роботи повинна враховувати наступні показники її якості:

Зміст курсової роботи.

- актуальність обраної теми та спрямованість на розробку практичних рекомендацій;
- ступінь досягнення студентом поставленої мети та вирішення завдань курсової роботи;
- адекватність використання методологічного та діагностичного апарату в процесі проведення економічного дослідження;
- багатоваріантний підхід до вирішення поставлених завдань;
- рівень обґрунтованості запропонованих заходів і рішень;
- логічність побудови, розвиненість мови та якість оформлення курсової роботи.

Захист курсової роботи. Остаточна оцінка за курсову роботу виставляється за результатами захисту та відображається в рецензії. Під час захисту студент повинен показати правильність розуміння теоретичних основ і тенденцій розвитку сучасних проблем міжнародної економіки в області транснаціоналізації економічних відносин, аргументувати власну точку зору, тощо.

Основні вимоги:

- уміння стисло, чітко та логічно викласти основний зміст і висновки по роботі;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції та погляди;
- високий рівень економічної та загальної підготовки студента.

Опис рейтингової системи оцінки результатів навчання студентів

Рейтингова оцінка з курсової роботи має **дві складові**.

Перша (стартова) характеризує діяльність студента з виконання письмової частини курсової роботи та її результат – якість текстового, табличного, схематичного, графічного матеріалу.

Друга складова характеризує якість захисту студентом курсової роботи.

Розмір шкали стартової складової дорівнює 60 балів, а складової захисту – 40 балів.

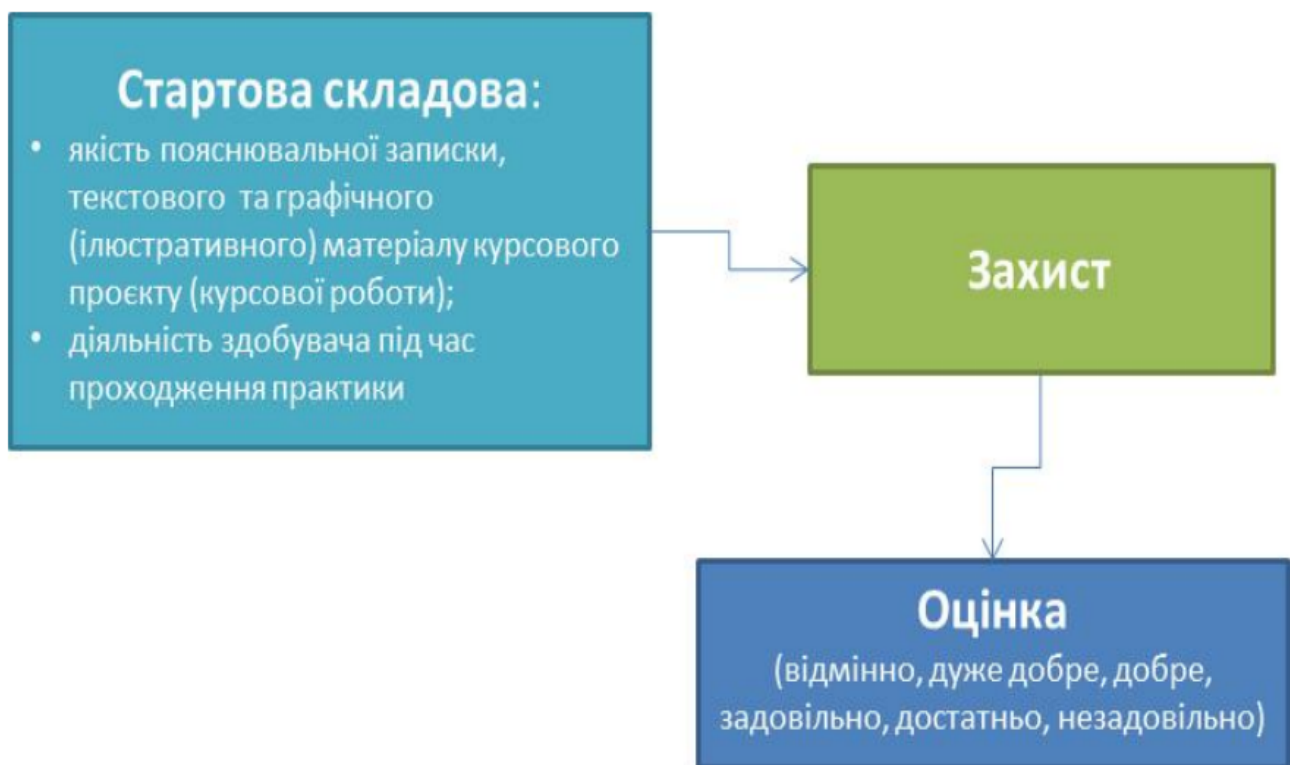
Стартова складова:

- своєчасність виконання графіка роботи – 5-3 бали;
- наявність всіх структурних елементів, логічна будова роботи – 10-5 балів;

- актуальність, унікальність та обґрунтування проміжних висновків, розрахунків та рекомендацій – 15-10 балів;
- правильність застосування методів дослідження – 5-3 бали;
- якість оформлення, виконання вимог нормативних документів – 10-5 балів;
- якість схематичного, табличного, графічного матеріалу – 10-5 бали;
- відповідність переліку джерел методичним рекомендаціям – 5- 3 бали.

Складова захисту курсової роботи:

- якість доповіді, ступінь володіння матеріалом – 10-5 балів;
- наочність представлення результатів роботи – 10-5 балів;
- якість відповідей на запитання – 5-3 бали;
- ступінь обґрунтування прийнятих рішень – 10-5 балів;
- вміння захищати свою думку – 5-3 бали.

Рис. 1 Схема функціонування PCO курсового проєкту (курсорової роботи) та практики (PCO-2)

*) ПОЛОЖЕННЯ про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського, додаток Б, детальніше http://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pol_systema_ociniuvannia.pdf

Сума балів двох складових переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею 2.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше ніж 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску до семестрового контролю	Не допущений
Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки	Усунений

*) Джерело: Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше - https://kpi.ua/document_control

Оцінка «відмінно» виставляється за курсову роботу, що містить елементи наукової новизни, а її результати мають практичне значення. Також важливою вимогою є лаконічна і вільно проголошена доповідь та правильні відповіді на запитання членів комісії.

При неповному виконанні наведених вище вимог виставляється оцінка **«добре»**, з урахуванням міри невиконання них оцінюється на «дуже добре» чи «добре». Також можливе зниження оцінки за умов неповного розкриття теми чи у випадку неповного виконання поставлених завдань. Може бути знижена оцінка за невірні та некоректні відповіді на запитання.

Оцінка **«задовільно»** виставляється при значній кількості упущень та недоліків змістовного характеру, при нечіткому формулюванні викладених положень. Відсутність математичного апарату також призводить до зниження оцінки. Залежно від міри недоліків ранжуються оцінки «задовільно» та «достатньо».

Оцінка **«незадовільно»** виставляється курсовій роботі зі значними недоліками як по суті, так і за оформленням.

Курсова робота до захисту не допускається у таких випадках: значна невідповідність вимогам; встановлення факту плагіату.

Здійснюючи семестровий контроль з ПО 21 Курсова робота з транснаціональних корпорацій, викладач повинен у разі письмової форми контролю оголошувати оцінки та

проставляти їх до відомості та в залікову книжку здобувача не пізніше наступного дня після контрольного заходу.

Здійснюючи семестровий контроль, викладач має право:

- 1) не дозволити сторонній особі (яка не має дозволу ректора, проректора, директора інституту/декана факультету або завідувача кафедри) бути присутньою на контрольному заході;
- 2) ставити додаткові запитання у межах силабусу - робочої програми освітнього компоненту "Транснаціональні корпорації" для більш об'єктивної оцінки рівня підготовки студента;
- 3) усунути студента від захисту курсової роботи, якщо було виявлено факт порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки.

У разі усунення студента з заходу семестрового контролю, викладач у відомості робить запис «усунений», і подає службову на ім'я декана з викладенням причин усунення. Відмова студента виконувати завдання семестрового контролю оцінюється як незадовільна відповідь.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами та технологіями:

- 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);
- 2) особистісно-орієнтовані (розвивальні) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проєктна технологія та ін.);
- 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів фахівців)

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

склала доцент, к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки Корогодова Олена Олександрівна

доцент, к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки Моїсеєнко Тетяна Євгенівна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023р.)

Погоджено Методичною радою факультету (протокол № 11 від 30.06.2023р.)

Завдання на курсову роботу

Завдання на курсову роботу складається з трьох розділів основної частини – теоретичного, аналітичного та практичного (задача).

Завдання виконується за нижче наведеними пунктами.

На розгляд керівника окремі пункти можуть бути вилучені чи студентіві пропонуються додаткові завдання з обов'язковим узгодженням з керівником.

Завдання 1. Теоретична частина (подано перелік як орієнтовний, кінцевий варіант обраних тем необхідно узгодити з викладачем).

1. Дивіденди та втрати від транснаціоналізації економічних відносин
2. Глобалізація та протекціонізм у міжнародних економічних відносинах
3. Наднаціональні регулятори міжнародної економіки: потреби та проблеми функціонування
4. Інтернаціоналізація бізнесу в умовах поширення протекціоністських тенденцій в світі
5. Аналітичні центри ТНК
6. Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародного права
7. Взаємовідносини ТНК з урядами країн базування та приймаючих країн
8. Мультинаціональність ТНК, характеристика їх як юридичної особи
9. Соціальні та правові аспекти діяльності ТНК
10. Централізація і децентралізація управління ТНК
11. Умови ефективних взаємодій окремих ТНК
12. Особливості управління акціонерними товариствами з державним капіталом
13. Фінансово-промислові групи як структури ТНК
14. Спільні підприємства як форма міжнародної організації
15. Система загального менеджменту (TQM) якості та її місце у ТНК
16. Зростання ролі інновацій у діяльності ТНК
17. Основні властивості організацій майбутнього у формі ТНК
18. Управління знаннями – основа розвитку організацій (проаналізувати на прикладі ТНК)
19. Сітьові організації ТНК. Сутність та еволюція сітьових організацій
20. Віртуальні корпорації як форми міжнародного підприємництва

21. Багатовимірна структура великих міжнародних організацій
22. Корпоративна соціальна відповідальність ТНК
23. ТНК і проблеми екології
24. Криза корпоративного управління на початку XXI ст.
25. Соціально відповідальні транснаціональні корпорації
26. ТНК і проблеми сучасних міжнародних відносин
27. Аутсорсинг в діяльності ТНК
28. Аналіз програмного забезпечення для управлінського обліку в ТНК (SAP та інші). ERP системи.
29. Консалтинг у ТНК
30. Характеристика та особливості eTOM у телекомунікаційних ТНК
31. Особливості політики мотивації в ТНК
32. HR-менеджмент та Head Hunters в ТНК
33. Управління інтелектуальним капіталом в ТНК
34. Методи дослідження виробничо-комерційної діяльності ТНК
35. Управлінські рішення у підприємницькій діяльності ТНК
36. Планування діяльності ТНК. Реалізація планів та ресурсне забезпечення ТНК
37. Організація взаємодії материнської компанії та її філій, асоційованих та дочірніх компаній
38. Управління фінансовими потоками ТНК
39. ТНК в економіці розвинених країн та країн, що розвиваються
40. ТНК на міжнародних фінансових ринках, біржова діяльність

Завдання 2. Аналітична частина (виконується по обраній в теоретичній частині країні або групі країн).

Проаналізувати діяльність транснаціональних компаній в обраному регіоні (країні або групі країн) за такими показниками: індекс транснаціоналізації корпорації (кількість країн присутності, обсяг закордонних активів у загальній структурі активів, обсяг закордонних продажів у загальній структурі продажів, відношення чисельності закордонного штату у загальному штаті компанії), обсяг прямого іноземного інвестування, ВВП та ВНП обраної країни). Дані представити в табличній та графічній формах.

Завдання 3. Практична частина (задача)

Задача 1 (варіант 1) Важливим та актуальним питанням для менеджменту компаній, що ведуть зовнішньоекономічну діяльність, є структура капіталу, тобто співвідношення власних та залучених джерел. Прийняття рішення щодо структури капіталу обумовлює необхідність кількісного оцінювання переваг та недоліків (ризиків) базуючись на механізмі фінансового важелю.

Завдання: розглянути три варіанти фінансування і обрати найбільш вигідний для компанії з урахуванням економічної та фінансової рентабельності та з урахуванням ризиків за допомогою оцінки фінансового левериджу компанії. Як зміниться вплив податкового коректора фінансового левериджу на його ефект, якщо окремі дочірні фірми компанії здійснюють свою діяльність у державах з більш низьким рівнем оподаткування прибутку та рівень оподаткування знизиться на 5%? В задачі мають бути наведені розрахунки та обґрунтовані висновки, дані наведено у таблиці.

	Варіант А	Варіант В	Варіант С
Активи, тис. грн	1000	1000	1000
Власний капітал, тис. грн	1000	500	200
Позиковий капітал, тис. грн	0	500	800
Вартість позикового капіталу, %	-	10	10
Рентабельність економічна (активів або капіталу), %	25	25	25
Ставка податку на прибуток, %	18	18	18

Задача 1 (варіант 2)

Важливим та актуальним питанням для менеджменту компаній, що ведуть зовнішньоекономічну діяльність, є структура капіталу, тобто співвідношення власних та залучених джерел. Прийняття рішення щодо структури капіталу обумовлює необхідність кількісного оцінювання переваг та недоліків (ризиків) базуючись на механізмі фінансового важелю. Завдання: розглянути три варіанти фінансування і обрати найбільш вигідний для компанії з урахуванням економічної та фінансової рентабельності та з урахуванням ризиків за допомогою оцінки фінансового левериджу компанії. Як зміниться вплив диференціалу фінансового левериджу на його ефект, якщо ставка позикового відсотку зростає до 17%? В задачі мають бути наведені розрахунки та обґрунтовані висновки. Дані наведено у таблиці.

	Варіант А	Варіант В	Варіант С
Активи, тис. грн	1000	1000	1000
Власний капітал, тис. грн	1000	500	200
Позиковий капітал, тис. грн	0	500	800
Вартість позикового капіталу, %	-	10	10
Рентабельність економічна (активів або капіталу), %	15	15	15
Ставка податку на прибуток, %	25	25	25

Зразки оформлення титульного аркушу та всіх інших частин курсової роботи наведено у: Транснаціональні корпорації: курсова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка» освітнього ступеня бакалавр за денною формою навчання / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,913 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 50 с. – Назва з екрана. Детальніше за посиланням: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/27971>